

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΕΣΣΚΔ 2018-2021
Ιανουάριος-Ιούνιος 2020

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Επιτελική Σύνοψη

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο κατά της Διαφθοράς (ΕΣΣΚΔ) αποτελεί το πρώτο ενιαίο πλαίσιο για τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση των δράσεων πρόληψης και καταπολέμησης αντίστοιχων φαινομένων.

Από τον Αύγουστο του 2019, η εκπόνηση και η παρακολούθηση της υλοποίησης του ΕΣΣΚΔ καθίσταται αρμοδιότητα της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (εφεξής και ΕΑΔ ή Αρχή), η οποία συστήνεται με τον ν. 4622/2019 (ΦΕΚ 133/Α/7-8-2019) ως Ανεξάρτητη Αρχή με οριζόντια αρμοδιότητα σε θέματα διαφθοράς.

Κατά τη διάρκεια του Α΄ τριμήνου του 2020 και κατόπιν συστηματικής επισκόπησης της πορείας υλοποίησης του ΕΣΣΚΔ 2018-2021, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας προέβη στην πρώτη επικαιροποίησή του, η οποία έγινε δεκτή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η επικαιροποίηση χαρακτηρίζεται από μικρής έκτασης τροποποιήσεις, ως αποτέλεσμα των θεσμικών αλλαγών που επήλθαν μέσω του ν. 4622/2019, και συνοψίζονται:

- ✓ στην αναδιατύπωση/ εξειδίκευση περιεχομένου (2) δράσεων (Δράσεις: 9.1.1. 13.4.2),
- ✓ στη συγχώνευση (2) δράσεων τα αντικείμενα των οποίων εμφάνιζαν μεταξύ τους επικάλυψη (Δράσεις: 13.3.8, 13.4.4),
- ✓ στη συγχώνευση- υπό (1) νέα δράση- (6) δράσεων, που δεν είχαν πια εφαρμογή, λόγω

κατάργησης των επισπευδόντων φορέων(Δράσεις: 13.2.7, 13.2.10, 13.3.3, 13.3.4, 13.9.2,13.10.1),

- ✓ στην αντικατάσταση (5) εκκρεμών δράσεων που συνδέονταν με αρμοδιότητες της πρώην ΓΕΓΚΑΔ από δράσεις που συνδέονται με αντίστοιχες αρμοδιότητες της ΕΑΔ (Δράσεις: 13.2.6, 13.2.11, 13.3.1, 13.10.2, 14.2.3),
- ✓ στην οριστική απαλοιφή (4) δράσεων, οι οποίες, μετά στη σύσταση της ΕΑΔ στερούνταν αντικείμενου (Δράσεις: 13.2.5, 13.7.1, 13.9.1, 13.9.3),
- ✓ στην προσθήκη στο ΕΣΣΚΔ νέου 5^{ου} μέρους υπό τον τίτλο «Οργανωσιακή Αλλαγή και Επιχειρησιακές Μεταρρυθμίσεις της ΕΑΔ», το οποίο περιλαμβάνει δράσεις που προωθούνται από την ΕΑΔ στο πλαίσιο της αποστολής της ως Αρχή με αποκλειστική αρμοδιότητα σε θέματα πρόληψης και καταπολέμησης φαινομένων διαφθοράς.

Κατά την διάρκεια του Α΄ εξαμήνου 2020 ολοκληρώθηκαν 21 δράσεις. Ειδικότερα:

- ✓ 3 συνδέονται με ειδικούς στόχους για την τομεακή πρόληψη της διαφθοράς (Μέρος 1)
- ✓ 2 συνδέονται με ειδικούς στόχους για την προώθηση της Ακεραιότητας (Μέρος 2)
- ✓ 10 συνδέονται με ειδικούς στόχους για την Ενδυνάμωση της

Συνεργασίας και του Συντονισμού (Μέρος 3)

- ✓ 1 συνδέεται με ειδικούς Στόχους για την Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση του Κοινού (Μέρος 4)
- ✓ 5 συνδέονται με ειδικούς στόχους της Οργανωσιακής Αλλαγής/ επιχειρησιακών μεταρρυθμίσεων της ΕΑΔ (Μέρος 5)

Από το σύνολο των 147 δράσεων του ΕΣΣΚΔ 2018-2021:

- ✓ 68 δράσεις έχουν ολοκληρωθεί.
- ✓ 74 δράσεις (συνδεόμενες κυρίως με αιτήματα χρηματοδότησης και Τεχνικής Βοήθειας) βρίσκονται σε εξέλιξη.
- ✓ 5 δράσεις δεν έχουν ακόμη ξεκινήσει.

Από το σύνολο των 68 ολοκληρωμένων δράσεων του ΕΣΣΚΔ 2018-2021:

- ✓ 25 συνδέονται με ειδικούς στόχους για την τομεακή πρόληψη της διαφθοράς (Μέρος 1)
- ✓ 7 συνδέονται με ειδικούς στόχους για την προώθηση της Ακεραιότητας (Μέρος 2)
- ✓ 28 συνδέονται με ειδικούς στόχους για την Ενδυνάμωση της Συνεργασίας και του Συντονισμού (Μέρος 3)
- ✓ 3 συνδέονται με ειδικούς Στόχους για την Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση του Κοινού (Μέρος 4)
- ✓ 5 συνδέονται με ειδικούς στόχους της Οργανωσιακής Αλλαγής/

επιχειρησιακών μεταρρυθμίσεων της ΕΑΔ (Μέρος 5)

Η παρούσα έκθεση συνοψίζει την πορεία υλοποίησης του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Κατά της Διαφθοράς για το πρώτο εξάμηνο του 2020.

Η έκθεση αποτελείται από πέντε μέρη, το καθένα εξ αυτών αντιστοιχεί σε καθένα από τα 5 μέρη του ΕΣΣΚΔ:

- ✓ Τομεακή Πρόληψη της Διαφθοράς
- ✓ Ακεραιότητα στη Δημόσια Διοίκηση και το Δικαστικό Σύστημα
- ✓ Ενδυνάμωση της Συνεργασίας και του Συντονισμού στον Δημόσιο Τομέα
- ✓ Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση του Κοινού
- ✓ Οργανωσιακή Αλλαγή και Επιχειρησιακές Μεταρρυθμίσεις της ΕΑΔ

ΜΕΡΟΣ Ι Τομεακή πρόληψη της διαφθοράς

Το αίτημα χρηματοδότησης στον ΕΟΧ μέσω του οποίου υποστηρίζεται η προσπάθεια ενδυνάμωσης των μηχανισμών ανάκτησης και διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων εξελίσσεται ικανοποιητικά και αναμένεται η υπογραφή της σχετικής προγραμματικής συμφωνίας για την έναρξη υλοποίησής του (Δράσεις: 1.3.2, 1.3.3, 1.3.5).

Αντίστοιχα, μέσω του προγράμματος SRSP2 της Γενικής Διεύθυνσης Μεταρρυθμίσεων της ΕΕ και σε συνεργασία με το Γραφείο των Ηνωμένων

Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα (UNODC) και τους συναρμόδιους φορείς, η ΕΑΔ προχωρά στην υλοποίηση των δράσεων για την προώθηση ειδικών μέτρων ενίσχυσης της διαφάνειας και της ακεραιότητας στους τομείς του Αθλητισμού, του Περιβάλλοντος και των Δημόσιων και Ιδιωτικών Επενδύσεων (Δράσεις: 6.1.1-6.2.2, 7.1.1-7.2.2, 8.4.1-8.4.2).

Ολοκληρώθηκε η προσπάθεια ομογενοποίησης της διαδικασίας συστήματος παρακολούθησης των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης (Πόθεν Έσχες), μέσω της εισαγωγής ενιαίου κανονισμού διαδικασιών ελέγχου για το σύνολο των αρμόδιων φορέων. Σχέδιο Ενιαίου Κανονισμού Διαδικασιών Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης παραδόθηκε στους επικεφαλής των οργάνων ελέγχου από την Ειδική Ομάδα Εργασίας που συστάθηκε τον Δεκέμβριο του 2019 προς τον σκοπό αυτό. Η Γενική Διεύθυνση Ακεραιότητας και Λογοδοσίας της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ανέλαβε τον συντονισμό, την εποπτεία και την οργανωτική υποστήριξη της Ομάδας, στις συνεδριάσεις της οποίας συμμετείχαν ως παρατηρητές και εκπρόσωποι της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, η οποία αποτελεί τον Φορέα Λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος «ΠΟΘΕΝ» (Δράση: 9.1.1).

II Διοίκηση και στο δικαστικό σύστημα

Ο σχεδιασμός του Εθνικού Συστήματος Ακεραιότητας, ως ολοκληρωμένο πλαίσιο ενεργειών ενίσχυσης των δικλίδων ασφαλείας και ενδυνάμωσης της Ακεραιότητας στη δημόσια διοίκηση, έχει ξεκινήσει. Η ανάπτυξη του Συστήματος θα πραγματοποιηθεί από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας και τη Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού του Υπουργείου Εσωτερικών στη βάση Μνημονίου Συνεργασίας που υπεγράφη τον Μάιο του τρέχοντος έτους με αντικείμενο την από κοινού συνεργασία για την υλοποίηση δράσεων πρόληψης και καταπολέμησης διαφθοράς και τη δημιουργία εργαλείων και μηχανισμών λογοδοσίας, διαφάνειας και ακεραιότητας στο δημόσιο χώρο, συμπεριλαμβανομένων μηχανισμών για την ενίσχυση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Παράλληλα, προχωρά ικανοποιητικά το πρόγραμμα χρηματοδότησης του ΕΟΧ το οποίο, αναμένεται να συμβάλει στην προσπάθεια εισαγωγής και εφαρμογής του Εθνικού Συστήματος Ακεραιότητας. Η υπογραφή της προγραμματικής συμφωνίας για την έναρξη υλοποίησής του αναμένεται το προσεχές διάστημα (Δράσεις: 11.1.1-11.1.7, 11.2.2 και Δράσεις: 9.4.1- 9.4.3, 9.5.1- 9.5.4).

Τέλος, η Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων δημοσίευσε τον Απρίλιο την προβλεπόμενη από το άρθρο 22 παρ. 1 του ν.3492/2006 Έκθεσή ελεγκτικής δραστηριότητάς της για την περίοδο 01.07.2018 - 30.06.2019. Η

ελεγκτική δραστηριότητα της ΓΔΔΕ εκτείνεται και στους φορείς του άρθρου 3 του ν. 3492/2006 ως προς τη διαχείριση του προϋπολογισμού τους και την επάρκεια των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου (Δράση: 11.3.3). Επισημαίνεται πως περαιτέρω προβλέψεις για τη βελτίωση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου πρόκειται να συμπεριληφθούν στον νόμο για το Εθνικό Σύστημα Ακεραιότητας, ο οποίος θα καθορίζει τον τρόπο παρακολούθησης της λειτουργίας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, σύμφωνα με τη σχετική αρμοδιότητα που αποδίδεται στην ΕΑΔ από το άρθρο 83 παρ. 2, περ. ζ, η του ν. 4622/2019.

ΜΕΡΟΣ III	Ενδυνάμωση της συνεργασίας και του συντονισμού στον δημόσιο τομέα
----------------------	--

Η πλειονότητα των δράσεων που εντάσσονται στον Ειδικό Στόχο 13.2 “ενδυνάμωση του θεσμικού πλαισίου ερευνών και διώξεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οικονομικού εγκλήματος” έχει ολοκληρωθεί. Σημαντικές είναι οι αλλαγές που επέφερε η αναθεώρηση του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Ο νέος Ποινικός Κώδικας τροποποίησε μεταξύ άλλων και το άρθρο 187ΠΚ για την εγκληματική οργάνωση, καταργώντας την περιοριστική αναφορά αδικημάτων (στα οποία δεν περιλαμβανόταν αδικήματα διαφθοράς) ως προϋπόθεση για τη σύσταση εγκληματικής οργάνωσης. Πλέον η διάταξη του άρθρου 187ΠΚ προβλέπει πως «*όποιος συγκροτεί*

ή εντάσσεται ως μέλος σε επιχειρησιακά δομημένη και με διαρκή εγκληματική δράση οργάνωση τριών ή περισσότερων προσώπων, που επιδιώκει την τέλεση περισσότερων κακουργημάτων τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα έτη και χρηματική ποινή» (Δράση: 13.2.4 (α)).

Σε ό,τι αφορά στη χρήση ειδικών ανακριτικών τεχνικών σε έρευνες για αδικήματα διαφθοράς, με το ν. 4620/2019 προστέθηκε το άρθρο 255B ΚΠΔ που προβλέπει ειδικές ανακριτικές πράξεις επί αδικημάτων διαφθοράς (Δράση: 13.2.4 (β)).

Στο πλαίσιο της ενδυνάμωσης του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των Σωμάτων και των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς και του Οικονομικού Εγκλήματος, με το άρθρο 103 του ν. 4622/2019 συστήνεται το Εθνικό Συντονιστικό Όργανο Ελέγχου και Λογοδοσίας (Ε.Σ.Ο.Ε.Λ.), το οποίο αντικαθιστά το Συντονιστικό Όργανο Επιθεώρησης και Ελέγχου (Σ.Ο.Ε.Ε.). Βασικοί στόχοι του νέου οργάνου αποτελούν (α) ο εντοπισμός συνεργειών και αλληλοεπικαλύψεων μεταξύ των ελεγκτικών δράσεων και των πρωτοβουλιών για την καταπολέμηση της διαφθοράς, (β) ο σχεδιασμός και η ανάληψη κοινών δράσεων στο πεδίο αυτό, (γ) ο συστηματικός διάλογος και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ όλων των φορέων που δραστηριοποιούνται στον έλεγχο της δράσης των δημόσιων οργανισμών και στην καταπολέμηση της διαφθοράς και (δ) η διάχυση καλών πρακτικών και καινοτόμων μεθοδολογικών

προσεγγίσεων και εργαλείων με την ανάπτυξη κοινών προτύπων και εργαλείων. Ο εσωτερικός κανονισμός του ΕΣΟΕΛ δημοσιεύτηκε (ΦΕΚ 2157/Β/4-6-2020) και η πρώτη συνεδρίασή του αναμένεται να πραγματοποιηθεί τον Ιούλιο του 2020 (Δράση: 13.2.5).

Η ετήσια απολογιστική έκθεση της ΕΑΔ για το έτος 2020 (περίοδος αναφοράς 2019) έχει ολοκληρωθεί και διαβιβαστεί κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 85 παρ. 5 του ν. 4622/2019 στην Βουλή ενώ το κείμενό της βρίσκεται ήδη αναρτημένο στην ιστοσελίδα του οργανισμού¹. Το αμέσως επόμενο προγραμματίζεται η συζήτηση της Ετήσιας Έκθεσης στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας (Δράση: 13.2.6)

Ο Οργανισμός της ΕΑΔ δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (αριθ. οικ. 11699/ 2020, ΦΕΚ 1991/Β/24-5-2020) (Δράση: 13.3.1).

Παράλληλα, ολοκληρώθηκε η εκπόνηση μεθοδολογίας και διαδικασίας διαχείρισης καταγγελιών. (Δράση: 13.3.6)

Τέλος, η υλοποίηση των δράσεων του προγράμματος SRSP2 που συνδέονται με την ενίσχυση του συντονιστικού ρόλου του AFCOS αλλά και τη λήψη μέτρων καταπολέμησης της απάτης στα Διαρθρωτικά Ταμεία προχωρά σε συνεργασία με τοπ Γραφείο των

Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα (Δράσεις: 13.4.1- 13.6.2).

ΜΕΡΟΣ IV	Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση του Κοινού
---------------------	--

Δημιουργήθηκε η νέα ιστοσελίδα της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (www.aead.gr) (Δράση 14.2.3)

ΜΕΡΟΣ V	Οργανωσιακή Αλλαγή και Επιχειρησιακές Μεταρρυθμίσεις της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας
--------------------	--

Η πλειονότητα των δράσεων του πέμπτου μέρους του ΕΣΣΚΔ 2018-2021, το οποίο προστέθηκε στο πλαίσιο της πρώτης επικαιροποίησής του από την ΕΑΔ έχει υλοποιηθεί. Πρόκειται για δράσεις που συνδέονται αλλαγές και μεταρρυθμίσεις οργανωσιακής και επιχειρησιακής φύσης που προωθεί η ΕΑΔ. Συγκεκριμένα:

- ✓ Οι υφιστάμενες (πριν τη σύσταση της ΕΑΔ) ηλεκτρονικές διευθύνσεις ενοποιήθηκαν κάτω από ένα κοινό όνομα domain (@aead.gr) (Δράση: 15.1.2).
- ✓ Η διαδικασία στελέχωσης της ΕΑΔ με Διοικητικό προσωπικό έχει σχεδόν ολοκληρωθεί. (Δράση: 15.1.3).
- ✓ Ολοκληρώθηκε (α) : η κατάρτιση λεπτομερούς σχεδίου δράσης για την συμμόρφωση με τη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Δράση: 15.2.1), (β) η σύνταξη κώδικα δεοντολογίας

¹ <https://aead.gr/publications/essays/annual-report-2019>

για τους ελεγκτές της ΕΑΔ (Δράση: 15.2.2), (γ) η εκπόνηση εγχειριδίου για τη διαχείριση εισαγγελικών παραγγελιών (Δράση: 15.2.3).

Επίλογος (συμπεράσματα-προτάσεις)

Η πορεία υλοποίησης του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για το Α' εξάμηνο του 2020 χαρακτηρίζεται ικανοποιητική. Ο ρυθμός ολοκλήρωσης του τρέχοντος ΕΣΣΚΔ ανέρχεται πλέον στο 46% (68 ολοκληρωμένες δράσεις επί συνόλου 147) ενώ η πλειοψηφία των δράσεων που δεν έχουν ολοκληρωθεί συνδέονται με χρηματοδοτικά εργαλεία και προγράμματα τεχνικής βοήθειας. Για την πλειοψηφία των εν λόγω δράσεων απαιτείται επικαιροποίηση των χρονοδιαγραμμάτων εφαρμογής προκειμένου να αποτυπωθούν οι επιπτώσεις της πανδημίας του COVID-19 στην πορεία υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης.

Τέλος, η ΕΑΔ, με στόχο την εξασφάλιση της βιωσιμότητας και τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων και των πολιτικών πρόληψης και καταπολέμησης της διαφθοράς, προχωρά το προσεχές διάστημα:

- ✓ στην εισαγωγή τυποποιημένης διαδικασίας παρακολούθησης της υλοποίησης του ΕΣΣΚΔ
- ✓ στην ανάθεση της διενέργειας ανεξάρτητης αξιολόγησης για τον προσδιορισμό του βαθμού υλοποίησης των δράσεων και επίτευξης των στόχων του ΕΣΣΚΔ.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

📍 Λένορμαν 195 & Αμφιαράου,
104 42, Αθήνα

☎ 2106470370

☎ 2106470375

✉ info@aead.gr

🌐 www.aead.gr